

Otočné dveře u vstupu do budovy se otáčejí konstantní úhlovou rychlostí tak, že vykonají jednu celou otáčku za čas $T=25$ s. Průměr dveří je $d=4$ m. Dveře mají moment setrvačnosti $J=500$ kg.m². V případě že do dveří někdo vejde později, spustí brzdu, která má zastavit dveře tak, aby se bod na obvodu posunul maximálně o délku $l=10$ cm. Určete jakým konstantním brzdícím momentem $M_b=?$ musí být dveře bržděny, aby se zastavily.

$T=25$ s, $d=4$ m, $J=500$ kg.m² $l=10$ cm. $M_b=?$

Pozn. : Pokoušejte se příklady řešit jak pomocí pohybové rovnice tak pomocí energií a či změny momentu hybnosti a porovnejte obtížnosti..

Řešení : Snadněji se bude počítat v úhlových veličinách, proto určíme počáteční úhlovou rychlost ω_0 dveří a úhlovou dráhu ϕ_1 na které má zastavit. Určíme úhlovou rychlost dveří a úhel o který se dveře otočí než zastaví.

$$\omega_0 := \frac{2 \cdot \pi}{T} \quad \omega_0 = 0.251 \text{ s}^{-1}$$

$$\phi_1 := \frac{l}{\frac{d}{2}} \quad \phi_1 = 0.05 \text{ rad}$$

Pomocí zákona o změně kinetické energie: $E_{k1} - E_{k0} = A$ určíme konstantní brzdící moment.

Moment má být ze zadání konstantní. Práci kterou vykoná lze vypočítat jako $A = M \cdot (\phi_1 - \phi_0)$. Kladná znaménka budu orientovat ve směru pohybu počáteční úhel $\phi_0 = 0$ rad konečný $\phi_1 = 0,05$ rad. Konečná úhlová rychlost ω_k je nulová.

$$\frac{1}{2} \cdot J \cdot \omega_k^2 - \frac{1}{2} \cdot J \cdot \omega_0^2 = \int_{\phi_0}^{\phi_1} M d\phi \quad \text{O}$$

$$\frac{1}{2} \cdot J \cdot \omega_k^2 - \frac{1}{2} \cdot J \cdot \omega_0^2 = M \cdot (\phi_1 - \phi_0)$$

Odtud

$M = -315,8$ N•m (záporné znaménko znamená, že působí proti otáčení)

Odpověď:

Konstantní moment, kterým mají být dveře bržděny bude mít velikost **$M = 315,8$ N.m**